

Hajper Ltd
Level 3 Spinola Park
SPK1000 St Julian's

Varning och sanktionsavgift – vadhållning på deltagare under 18 år

Beslut (att meddelas den 22 augusti 2019 kl. 08.00)

1. Spelinspektionen meddelar, med stöd av 18 kap. 12 § andra stycket spellagen (2018:1138), Hajper Limited, C87790 (svenskt org. nr. 502081-6574) en varning.
2. Spelinspektionen beslutar, med stöd av 19 kap. 10 § spellagen, att Hajper Limited ska betala en sanktionsavgift om 4 500 000 kronor.

Hur man överklagar, se bilaga 1.

Ärendet

Den 20 december 2018 beviljades Hajper Limited licens för att tillhandahålla spel enligt spellagen från och med den 1 januari 2019.

Av licensbeslutet framgår att licenshavaren inte får erbjuda vadhållning på händelser eller evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år.

Spelinspektionen fick den 20 mars och 17 april 2019 information att Hajper Limited har erbjudit vadhållning på följande fotbollsmatcher mellan ungdomslag. Informationen kom från Svenska Fotbollförbundet och innehöll laguppställning inklusive ålder på spelarna.

1. Finland U17 och Moldavien U18 den 20 mars 2019.
2. Belgien U17 och Bulgarien U17 den 20 mars 2019.
3. Baerum SK U19 och Skeid U19 den 17 april 2019. Vid en granskning av laguppställningen i matchen framgick det att 12 av 17 spelare i laget Baerum SK var under 18 år och 10 av 16 spelare var under 18 i laget Skeid. Sammantaget var 66,6 procent av spelarna under 18 år när matchen spelades.

Hajper Limited har inkommit med ett yttrande och anför att det berodde på brister hos tredje part (leverantören) att vadhållning erbjudits på U17-matchen. Bolaget har vidtagit åtgärder både internt och externt för att spel på matcher där övervägande andel deltagare är under 18 år inte ska förekomma. Leverantören har förbjudits att tillhandahålla vadhållning på matcher som inte är förenliga med svensk lagstiftning. Av den incidentrapport som Hajper Limited fått från sin leverantör framgår det att vadhållning på matchen kunde tillhandahållas på grund av brister i en filterlogik. Problemet är åtgärdat och Hajper Limited har vid revision av alla vadhållningsspel som tillhandahållits mellan den 29 januari och 8 april 2019 kunnat konstatera att filtret fungerat och inga otillåtna spel tillhandahållits. Hajper Limited har också ställt krav på leverantören att en åtgärdsplan ska implementeras samt att leverantören ska anställa en Trading Compliance Coordinator för att säkerställa att all vadhållning överensstämmer med svensk lagstiftning. Vidare har all personal hos Hajper Limited och hos leverantören informerats om vikten av att inte erbjuda vadhållning på matcher där majoriteten av deltagarna är under 18 år samt vilka konsekvenser och skadeverkningar sådan vadhållning kan få för idrotten.

Hajper Limited har i sitt andra yttrande anfört att det norska fotbollsförbundet inte lämnar ut exakta födelsedatum för deltagare i spel vilket har resulterat i att fel data troligtvis har blivit importerat och endast spelarnas födelseår har redovisats. Dessutom har Hajper Limited vidtagit ytterligare åtgärder och tills vidare tagit bort alla U19- och U20-matcher som vadhållningsobjekt. Hajper Limited har även förstärkt sina manuella processer samt utvidgat kontrollen för att manuellt säkerställa att samtliga vadhållningsobjekt är i enlighet med den svenska regleringen.

Tillämpliga bestämmelser

Licens får inte ges för vadhållning på evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år (8 kap. 2 § 2 spellagen).

Om licenshavaren åsidosätter sina skyldigheter enligt spellagen eller villkor som har meddelats med stöd av lagen ska spelmyndigheten ingripa. Om överträdelsen är allvarlig ska licensen återkallas. Om det är tillräckligt kan en varning meddelas. Spelmyndigheten får avstå från ingripande, om överträdelsen

är ringa eller ursäktlig eller om licenshavaren vidtar rättelse (18 kap. 12 § spellagen).

Om en licenshavare tilldelas en anmärkning eller varning kan spelmyndigheten besluta att licenshavaren ska betala en sanktionsavgift (19 kap. 10 § spellagen). Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst tio procent av licenshavarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret. Om överträdelsen har skett under licenshavarens första verksamhetsår får omsättningen uppskattas. Hänsyn ska endast tas till omsättning från licenspliktig verksamhet enligt spellagen (19 kap. 13 § spellagen).

När sanktionsavgiftens storlek bestäms, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Spelmyndigheten får helt eller delvis avstå från att ta ut avgiften, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna framstår som oskäligt att ta ut avgiften (19 kap. 15 § spellagen).

Spelinspektionens bedömning

Matchfixning är manipulation av utgången i en tävling eller enstaka händelser i tävlingen i syfte att ge sig själv eller andra ekonomisk vinning (prop. 2017/18:220 s. 217). Matchfixning får en rad negativa konsekvenser och riskerar att undergräva förtroendet inte bara för kommersiella spel som tillhandahålls allmänheten utan också idrottsrörelsen i dess helhet (prop. 2017/18:220 s. 226). Spelfusk och illegalt spel är brottslighet kopplad till spel som till exempel matchfixning som enligt förarbetena ska motverkas genom effektiva sanktioner. Det är av så pass stor betydelse för att uppnå lagens syfte att det finns en särskild straffrättslig bestämmelse som kriminaliserar matchfixning och annat spelfusk.

I förarbetena till 8 kap. 2 § 2 spellagen anges att det finns behov av en generell begränsning vad gäller evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år. En sådan begränsning föreslås också i Europarådets konvention om manipulation av resultat inom idrott (artikel 9.1.b). Bestämmelsen i spellagen har utformats så att den inte enbart träffar sporthändelser utan alla evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år (prop. 2017/18:220 s. 124

f.). Bestämmelsen syftar till att skydda ungdomsidrottens integritet (prop. 2017/18:220 s. 310) och lagstiftaren har valt att identifiera det skyddsvärda området genom att ange andelen ungdomar.

Behovet av att skydda minderåriga spelare mot påverkan att manipulera resultat anses vara av så stor betydelse att lagstiftaren ovillkorligt beslutat att licens inte får avse vadhållning på evenemang där övervägande antal deltagare är under 18 år (8 kap. 2 § 2 spellagen) och Spelinspektionen har i villkoren för licensen att tillhandahålla spel i Sverige angett att vadhållning inte i något fall får erbjudas på händelser eller evenemang där den övervägande andelen är under 18 år.

Av utredningen framgår att Hajper Limited har tillhandahållit vadhållning på evenemang, i detta fall fotbollsmatcher, där övervägande andel av spelarna var under 18 år när matcherna spelades. Det är licenshavaren som har ansvar att säkerställa att den övervägande andelen deltagare inte är under 18 år innan vadhållning erbjuds. Är det inte möjligt ska inte licenshavaren erbjuda spel. Enligt Spelinspektionens bedömning innebär tillhandahållandet av vadhållning på match eller tävling där övervägande andel spelare är under 18 år en direkt fara för att minderåriga riskerar att utsättas för påverkan att manipulera resultat av en match eller tävling vilket i sin tur ökar riskerna för negativa konsekvenser för spelande. Regleringens syfte är att motverka att ungdomar under 18 år utsätts för påverkan att manipulera spelet, så kallad matchfixning. Syftet är att skydda barn och ungdomar från påverkan att manipulera spelet. Ungdomar som utsätts för sådan påverkan riskerar också att även i framtiden råka under inflytande av kretsar som har intresse av ekonomisk vinning från matchfixning.

Det är klarlagt i ärendet att Hajper Limited har erbjudit vadhållning där övervägande andel spelare var under 18 år när matchen spelades. Hajper Limited har därmed brutit mot villkoret i licensen.

Val av ingripande

Vid valet av ingripande är överträdelsens allvar av stor betydelse (prop. 2017/18:220 s. 340). Ju större betydelse en bestämmelse har för att uppnå lagens syften desto allvarligare är en överträdelse. Lagstiftaren betonar vikten av ett starkt konsumentskydd samt att de negativa effekterna av spel ska

begränsas. Sådana negativa konsekvenser är bland annat faran att minderåriga påverkas att manipulera resultatet av en match eller tävling vilket i sin tur påverkar allmänhetens förtroende för kommersiella spel och för idrottsrörelsen.

Den omständigheten att Hajper Limited har erbjudit vadhållning på matcher där övervägande andel av deltagarna var under 18 år är i sig att betrakta som en allvarlig överträdelse. I förmildrande riktning talar dock att Hajper Limited nu vidtagit åtgärder för att förhindra vadhållning på matcher där övervägande andel av deltagarna är under 18 år. Spelinspektionen bedömer inte att de förmildrande omständigheterna överväger allvaret i överträdelsen på ett sådant sätt att den kan anses som ringa eller ursäktlig.

Allvarliga överträdelser ska resultera i att licensen återkallas, om inte en varning anses tillräcklig. Vid denna bedömning tar Spelinspektionen i detta fall särskild hänsyn till att Hajper Limited har vidtagit åtgärder och att det saknas anledning att anta att vadhållning på spel där övervägande andel av deltagarna är under 18 år kommer att erbjudas i fortsättningen. Detta medför att en varning får anses som ett tillräckligt ingripande.

Varningen bör förenas med en sanktionsavgift. Sanktionsavgiften ska sättas i relation till bolagets omsättning i den licenspliktiga verksamheten det närmast föregående räkenskapsåret. Hajper Limited fick licens från den 1 januari 2019. Uppgifter om omsättningen för det närmast föregående räkenskapsåret saknas därför och får uppskattas. Spelinspektionen uppskattar att Hajper Limiteds årsomsättning under 2019 kommer att uppgå till 4 725 miljoner kronor före utbetalda vinster. Uppskattningen är baserad på de uppgifter om sammanlagda insatser för januari, februari, mars, april, maj och juni månad som Hajper Limited lämnat till Skatteverket (jfr. prop. 2017/18:220 s. 235). Det innebär att sanktionsavgiften inte kan fastställas till ett högre belopp än 472 miljoner kronor. Mot bakgrund av Spelinspektionens bedömning av överträdelsens allvar samt vad som är känt om Hajper Limiteds ekonomi bör sanktionsavgiften bestämmas till 4 500 000 kronor.

Beslut i detta ärende har fattats av Spelinspektionens styrelse Per Håkansson, ordförande, Camilla Rosenberg, generaldirektör, Håkan Wall, Pia Heyman, Patrik Oscarsson, Madelaine Tunudd och Andreas Prochazka efter föredragning av

chefen för operativa avdelningen Patrik Gustavsson i närvaro av chefsjuristen Johan Röhr samt samordnaren mot Katarina Abrahamsson.

Camilla Rosenberg

Patrik Gustavsson